

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань економічного розвитку

20 лютого 2020 року

Веде засідання голова Комітету НАТАЛУХА Д.А.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Оголошую відкритим позачергове засідання Комітету з питань економічного розвитку. В нас на порядку денному тільки одне питання станом на сьогодні – це заслуховування звіту уряду. Тому, шановні колеги члени комітету, прошу проголосувати за затвердження порядку денного. Прошу голосувати.

Хто - за? Проти? Утрималися? Одноголосно. Дякую.

Шановні колеги, шановні колеги з уряду! Я дякую вам за ваш час, за можливість прийти. Я одразу хотів би попросити встановити доволі жорсткий регламент виступів, тому що ані у вас, ані у нас немає розкоші говорити довго і розлого. Тому давайте домовимося про те, що ми говоримо чітко, конструктивно і по суті.

Я хочу сказати, що з серпня, здається, після призначення уряду пройшло, скільки? 6 місяців. Це був непростий час і ми сподіваємося, що сьогодні ми почуємо те, яким чином цей час вам вдалося найбільш ефективно провести. Дякую.

Передаю слово тоді Дмитру Івановичу Кулебі. Будь ласка.

КУЛЕБА Д.І. Дякую, пане голову.

Шановний пане голову, шановні народні депутати, шановні колеги з уряду! Я радий сьогодні представляти уряд разом з колегами, і ми дякуємо народним обранцям за це запрошення. На жаль, Прем'єр-міністр не може особисто взяти участь в нашому засіданні, оскільки перебуває у відрядженні, але ми сподіваємося, що зможемо сьогодні спільними зусиллям проінформувати вас про результати роботи і відповісти на ваші запитання.

29 серпня минулого року я разом з іншими колегами членами Кабінету Міністрів підписав Присягу члена Кабінету Міністрів, і був сформований уряд вами, народними обранцями. Все, що відбувалося з того моменту, є нашою спільною роботою, нашими спільними зусиллями з реформування нашої країни таким чином, щоб в центрі кожної державної політики опинилася людина, тобто переформатувати політику таким чином, щоб вона стала людиноцентричною і щоб кожний громадянин України відчував позитивні результати нашої спільної роботи.

Було багато зроблено, як наголосив голова комітету, і це було зроблено спільно нами: парламентом з урядом. Ви ухвалювали закони, надзвичайно важливі закони для країни. Деякі з них не ухвалювалися роками через те, що в них були прошиті певні руйнівні елементи, які руйнують схеми, заважають економічним інтересам. Парламент зробив надзвичайно багато для того, щоб запровадити в країні ринки, запровадити чесні правила гри, від яких країна і наші громадяни отримуватимуть конкретні переваги. Уряд на виконання законів, ухвалених вами, працював над тим, щоб створювати теж відповідні механізми. Ми зробили навіть такі речі, які ніхто до нас, не лише в Україні, але й в усьому світі не міг зробити: анбандлінг "Нафтогазу" – конкретний приклад, коли завдяки нашим з вами спільним зусиллям в найкоротші терміни був проведений анбандлінг, який дозволив укласти газові угоди і захистити енергетичну безпеку України. Приватизація – теж сфера, де парламент разом з урядом досягнули важливих результатів. Була запущена програма доступних кредитів, удосконалена система публічних закупівель, реформа середньої школи. Тобто можна перераховувати далі питання, де разом парламент та уряд змогли забезпечити якісні зміни в країні.

Ми робили все те, що було сформульовано в законах України, ми вносили свої законопроекти, і дякуємо за їхній розгляд. Ми сподіваємося, що буде, зрештою, ухвалений Закон про ринок землі і це буде ще один крок у бік трансформації нашої країни в інтересах людей.

Я не буду вас більше обтяжувати своїм вступом. З вашого дозволу, пане голово, передам слово Міністру розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства Тимофію Милованову.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Івановичу.

Пане Милованов, я вас прошу.

МИЛОВАНОВ Т.С. Презентація є?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Презентація була попередньо розіслана.

Будь ласка.

МИЛОВАНОВ Т.С. Дякую. Можна поставити презентацію?

Я буду звітувати про те, що ми всі робимо, з фокусом, звичайно, на економічний розвиток, сільське господарство та торгівлю.

Людина стоїть в центрі. І ми вважаємо, що розвиток людини – це є успіх держави.

Будь ласка, наступний слайд. Що для Міністерства економіки, що для уряду означає успіх, коли ми фокусуємося на людині? Ми не розвиваємо економіку заради високого ВВП, ми розвиваємо економіку заради того, щоб людині було краще. Що це означає? Робочі місця, нові робочі місця, збільшення зарплати, створення нових бізнесів, створення добробуту, щоб люди ставали власниками. Ми демократична держава, а демократія побудована на приватній власності. Тому для нас економічний розвиток - розвиток людини, яка стає більш заможною – це є фундаментальним чинником підтримання і розвитку нашої демократії. Тому ми ставимо собі амбітні цілі: і створення робочих місць, і підняття рівня зарплат, і економічного зростання.

Наступний слайд, будь ласка. Тому рецепт зростання країни – це інвестиції в людей і інвестиції у виробництво, осучаснення економіки і розвиток людини. У нас є амбітний план 40%. І ми фокусуємося на 4 напрямках: люди (ми про це вже говорили), іде ринок землі, розвиток ринку капіталів і, звичайно, технології, інформаційні сучасні методи розвитку суспільства.

Наступний слайд, будь ласка. Конкретно в інвестиції в людей, на жаль, ми сьогодні знаходимося в другій групі людей, тобто індекс людського капіталу 0,65 – це друга група серед всі країн. У нас досить якісна освіта. Ми є європейська держава, але нам є над чим працювати. Певні прямі показники ми тут зазначили. Нам потрібно підвищити середню очікувану тривалість життя, нам потрібно підняти якість життя, нам потрібно зменшити смертність дітей до 5 років. Наприклад, роки навчання в школі скориговані на якість навчання, можна і потрібно підняти. Гармонізовані результати тестів в школі – також.

Наступний слайд, будь ласка. Якщо ми повертаємося до інвестицій на людину, в економіку і до продуктивності однієї людини, і ми фокусуємося на людині, то ми бачимо, що Україна є єдиною країною серед тих, хто є на слайді, але це наші сусіди, де те, що заробляє одна людина, яка працює, зменшилося з початку незалежності. В усіх країнах, навіть таких, як Молдова, є значний приріст доданої вартості на одну людину. І якщо ми подивимося на такі країни, як Польща, Угорщина, Словаччина і навіть інші, вони всі знаходяться десь в рівні 55-65 тисяч доларів на людину в приведених цифрах, а ми в 3 рази менше – 20 тисяч. Нам цей розрив потрібно подолати.

Наступний слайд. Міністерство економіки підкреслює, що єдиний шлях до змін – це інвестиції, це осучаснення економіки. Ступінь зносу основних засобів в Україні 60%. Нам потрібно 50 або більше мільярдів доларів, щоб почати наблизитися до наших сусідів. Так само інвестиції на одну людину,

наприклад, якщо ми порівняємо Україну і Словаччину, в 10 разів різниця. Тобто в нас дуже шалено недоінвестована економіка України.

Наступний слайд. Але одночасно реальна заробітна плата та продуктивність праці зростають, і це гарні показники, це гарні новини. Реальна продуктивність праці зростає менше, ніж зростає реальна заробітна плата. Що це означає? Це означає, що люди отримують сьогодні більшу частину доданої вартості, тому що їх зарплати зростають швидше, ніж зростає продуктивність на людину. І це десь добре, тому що в перші декади незалежності був перерозподіл від людей до певних бізнесів, і зараз цей тренд зламаний. Тому це гарна історія.

Наступний слайд, будь ласка. Що ми вже зробили разом з вами? Ми робимо все, ну нам пощастило, скажімо так, ми працюємо як одна команда: парламент, Президент, уряд. Ми виконуємо програму Президента Зеленського разом. І тому нам пощастило мати турборежим. І цей турборежим має зберігатися для залучення інвестицій: інвестицій в людину, інвестицій в капітал і забезпечення зростання. Але що вже зроблено? Відбувається лібералізація ринку праці. Це потрібно для захисту людини. Запускається ринок землі. Парламент, нарешті, обговорює критичні питання, яких раніше не було. Запущена велика приватизація. Внизу є досягнуті результати конкретно Міністерства економіки. Там і концесії, і державні партнерства.

Наступний слайд, будь ласка. Лібералізація ринку праці для створення робочих місць, для захисту людей відбувається. Відбуваються зміни до трудового законодавства, підвищення ефективності роботи державної служби, модернізація Держпраці. Наведу один приклад, і на цьому, в принципі, закінчу. Приклад полягає в тому, що ми провели інформаційну кампанію за допомогою Держпраці в певних галузях, і в результаті детінізації праці відбувся приріст формальної зайнятості в тій галузі – 28,5% до січня. Тому ми працюємо не тільки над створенням нових робочих місць, а й над формалізацією.

Дякую дуже за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тимофію Сергійовичу.

Дмитре Івановичу, у членів Кабінету Міністрів є ще доповіді?

КУЛЕБА Д.І. Я з метою економії часу пропоную обмежитися доповіддю Міністра економіки. Якщо у членів комітету є запитання до інших членів уряду або заступників міністрів, то, будь ласка, ставте їх, вони готові відповідати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Дякую.

Олександр Сергійович Колтунович, будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую.

Шановні члени Кабінету Міністрів, шановні колеги! По-перше, дозвольте подякувати вам, що ви сьогодні нас відвідуєте і презентуєте нам свій звіт. З Міністром економіки Тимофієм Миловановим ми маємо постійну співпрацю. Але я так розумію, що ми сьогодні маємо або підтримати, або взяти до відома сьогоднішній звіт. Я хочу звернути увагу на те, що є конкретні результати діяльності вже вашого Кабінету Міністрів, вашої команди і партії "Слуга народу", і всієї тієї команди, яка була. Тому що з ким ми порівнюємо? Ми порівнюємо з попередньою владою, з попереднім звітним періодом і з 2018 роком. Якщо ми дивимося динаміку, навіть беремо ВВП країни, то ми знаємо, що і Державна служба статистики це опублікувала, є сповільнення економічної активності, зниження темпів росту ВВП: було 4,6 – ви брали економіку, зараз півтора відсотки – це суттєве сповільнення. Це перше.

Другий момент. Зростання державного і гарантованого державою боргу до 84 мільярдів доларів.

Третій момент. Збільшення заборгованості по виплаті заробітної плати до 3 мільярдів гривень. Ви перейшли історичний максимум, такого ніколи не було.

Ще один момент. Зростання заборгованості до 63,7 мільярди гривень за житлово-комунальні послуги. Це теж уже при вашій владі, при вашій команді.

Наступний, дуже важливий момент. Збільшення сальдо торгівельного балансу, від'ємного сальдо. Це означає, що в нас економіка працює неефективно. Це означає, що в нас експорт перевищує імпорт і це означає, що ми більше витрачаємо і купуємо валютної виручки, і більше витрачаємо замість того, щоб виробляти.

Як наслідок, у нас після того, коли ви тільки приходили до влади, було зростання промислового виробництва, номінальне мінімальне зростання, але ми маємо падіння в 2019 році на 1,8% - це промислове виробництво. У грудні падіння склало у порівнянні з аналогічним місяцем минулого року 8,3%. Ось конкретні результати. За цим стоять робочі місця і люди. Те, про що ви казали, пане міністре. І, як наслідок, за підсумками грудня: більше 300 тисяч людей втратили роботу. Це 2019 рік. І ми заходимо в 2020 рік з такими негативними показниками.

Тепер те, що обіцяли в Програмі уряду і чого не виконано. Обіцяли експорт 90 мільярдів доларів. Маємо 50. Обіцяли зростання ВВП на 40. Я вже казав, що мали за четвертий квартал півтора, в кращому випадку будемо мати трохи менше трьох за підсумками року. Обіцяли прямі іноземні інвестиції 50 мільярдів доларів. Маємо 2 мільярди доларів. Такими темпами, навіть якщо ми візьмемо за 5 років, будемо мати в кращому випадку десятку. І таких показників дуже багато.

І на що я хотів би звернути увагу? Ми на цьому акцентуємо увагу не для того, щоб показати, що просто ви погані і ви погано працюєте, а для того, щоб врахувати наші пропозиції по промисловій політиці, по робочим місцям, по технологічній інноваційній економіці, для того, щоб був

конкурентоспроможний експорт. І тому наше побажання буде, ну і міністр з нами вже працює в цьому напрямку, зробити акцент в 2020 році на промисловій політиці, на стимулюванні внутрішнього споживчого ринку щодо запровадження технологічних аспектів модернізації, а це мова йде про фіскальні стимули, які дозволятимуть якраз впроваджувати новітні технології в процеси модернізації для того, щоб була більш конкурентоспроможна продукція. Я чому про це говорю? Тому що в тому ж 2019 році ви просіли, ваша команда, на 2 позиції в рейтингу глобальної конкурентоспроможності. Це той Всесвітній економічний форум, на якому багато хто з вас були присутні особисто, або частина з присутніх тут. Тому ці всі параметри говорять нам про те, що цей рік чи півроку, які ви працювали, вони проведені неефективно і менш ефективно, ніж попередня команда.

Я представляю партію "Опозиційна платформа – За життя", ну я, напевно, останній, хто буде позитивно відзиватися про попередню владу, коли був уряд Яценюка, Гройсмана, але вони, як показують дані Державної служби статистики, виявилися, на жаль, більш ефективними, ніж ви. Тому в 2020 році ми вам бажаємо все-таки прислуховуватися до наших пропозицій для того, щоб бюджетна децентралізація була реальна, для того, щоб тарифна політика, коли ми бачимо, що імпорتنний газ падає удвічі, а нам тільки на 15% знижують ціну, щоб всі ці параметри враховувалися і економіка України розвивалася.

Я дякую за увагу і прошу взяти до відома ту інформацію. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Тимофію Сергійовичу, будь ласка.

МИЛОВАНОВ Т.С. Дякую дуже.

Відповідь на економічні питання. Зростання виробництва відбулося за рік майже за всіма видами економічної діяльності, крім промисловості, ви праві, яка падає у річному вимірі 7 місяців поспіль.

Я на підтримці промисловості окремо зупинюся, тому що ми дійсно працюємо разом.

Отримано черговий рекорд врожаю зернових культур і соняшнику. В 2019 році обсяги виробництва сільськогосподарської продукції збільшилися на 1,1%. До речі, це єдина галузь, на якій ми досягли рівня 1991 року. Тобто це галузь, яка відновилася і продовжує розвиватися.

Що відбулося зі зростанням? Тут є певна циклічність. І, дійсно, після 4-відсоткового зростання ВВП в другому та третьому кварталах в четвертому кварталі ми маємо уповільнення зростання до 1,5%. За прогнозами, воно відіб'ється догори до 2,5-3 в першому кварталі. Але давайте подивимося, на чому насправді послаблення динаміки. Послаблення динаміки обумовлено негативними результатами діяльності промисловості та сільського господарства. З сільським господарством зрозуміло, це результат насамперед нетипово раннього збору врожаю кукурудзи та соняшнику. Тому що за рік, ми бачимо, що є зростання по врожаю і по сільському господарству, так? А по промисловості дійсно є проблема, з якою потрібно працювати.

300 тисяч людей. В мене є дані за інфляцію, за рівень безробіття населення, вони насправді за рік, до року зменшилися: безробіття – з 8,6 до 8,1. Є певна сезонність в грудні, особливо сільське господарство, є більше вакансій, люди не отримують сезонну роботу, тому потрібно порівнювати безробіття грудень до грудня. І, порівнюючи грудень до грудня минулого року, у нас є насправді скорочення безробіття на 1%.

Стосовно інвестицій. Четвертий рік поспіль тривало нарощування обсягів капітальних інвестицій. За нашими даними, за той період, який є, за рік обсяги освоєних інвестицій зросли на 12,4%. Це гарні новини для нас всіх, тому що інвестиції передують зростанню економічному. FDI, у нас зараз іноземні інвестиції не 2 мільярди, а будуть 2,6 або більше. І високий інвестиційний попит стимулював зростання будівництва. Це сьогодні є драйвером економіки, і зростає 20% рік до року. Але ви праві, що нам потрібно підтримувати інвестиційний клімат. І якщо ми його не будемо

розвивати, то інвестиції 50 мільярдів, це дуже амбітна ціль, яка на сьогодні з такими темпами, нам потрібно дуже багато попрацювати. Якщо, наприклад, ми порівняємо з Грузією, де набагато менша країна має 2 мільярди інвестицій на рік, FDI, то вона в рази менша нас, на людину. І якщо ми помножимо, і просто вийдемо на той рівень, то я впевнений, що ми зможемо цього досягти.

Підтримка вітчизняної промисловості. Ми постійно, майже щоденно працюємо над цим питанням. В нас є вже по підгалузям аналіз. Я можу, до речі, роздати, в мене тут 10 примірників є. Будь ласка, передайте, якщо можна. Тут є поточний стан промисловості в цілому, ключові несприятливі фактори, що спричинили падіння. Далі є чинні заходи по конкретним галузям, наприклад, автопромисловість, авіабудування, сільгосптехніка. Є координація дій. Як ви знаєте, ми затвердили комітет. Буде меморандум найближчим часом підписаний, і він буде включати розвиток транспортної інфраструктури, програми фінансової підтримки, секторальні програми.

Але я закінчу на тому, які пропозиції до бюджетної декларації ми подали як міністерство на 2021-23 роки саме з підтримки промисловості, - на загальну суму 56,25 мільярдів гривень, в середньому на 18,75 мільярдів гривень на рік. Тобто ми вже закладаємо в наступний бюджет підтримку промисловості. А дискусія стосовно інструментів і найбільш ефективного використання цієї підтримки, це питання, звичайно, і до комітету, і до нас в цілому.

Також в мене є окрема доповідь про антидемпінгові, захисні та інші заходи, які застосовуються для захисту інвесторів вітчизняних виробників. Зараз проводиться 6 антидемпінгових розслідувань. До речі, засідання от зараз відбувається. І сьогодні застосовується 29 заходів торговельного захисту. От в мене є доповідь аналітика по всьому цьому.

Я дуже прошу весь бізнес, тому що юридично ми не можемо ініціювати антидемпінговий захист, але якщо до нас звертається бізнес, то ми на це будемо відкривати розслідування і будемо захищати вітчизняного виробника.

Я дуже прошу всіх комунікувати. Насправді, це право бізнесу і необхідність – захищати себе.

Дякую дуже.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Пане міністре, дякую.

По інфляції – плюс. Ви правильно сказали, там 4%, це дійсно знизилася. І облікова ставка. Тут немає Нацбанку, але теж треба віддати належне, до 11 знизили, є ще потенціал, але все одно – плюс.

Але те, що ви сказали по сільському господарству, є дані, які протирічать. Офіційні дані Держстату показують, що темпи зростання індексу сільськогосподарської продукції зменшилися з 8,1% до 1,1%, а це суттєво, і ви врахуйте, бо в наступному році вже буде мінус.

Я дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Сергію Олексійовичу, будь ласка.

ТАРУТА С.О. Доброго дня представникам уряду! Безумовно, нам хотілося б хвалити, але хвалити за результат. Важливо ж не те, що ви робили, а важливо, чого досягли і наскільки мета 5-річного плану виконана в 2019 році.

Я хочу сказати, що ми дуже далеко від того, що обіцяли. Але головне для мене, я тут менше як політик, а як промисловець і економіст, який інвестував в Україну 5 мільярдів доларів, практично 10% від всіх інвестицій за роки незалежності України. Уявіть, одна компанія. І те, що я зараз як представник компанії, тому що Україна – це теж велика компанія і ті ж самі процеси, хочу сказати, відносно людини – це правильно, відносно того, що людина буде щаслива, якщо вона буде забезпечена, безумовно, треба безпека, безумовно, треба охорона навколишнього середовища. Але якщо вона не буде забезпечена, якщо вона не буде соціально захищена, то ніколи вона не

буде щаслива, вона буде шукати іншої долі, іншої країни. А для того, щоб вона була забезпечена, треба один рецепт: більше заробляти в цій країні. І тому ріст ВВП і ті показники, які ви взяли, 8% - це дуже важливо.

А тепер повертаємося, і те, що мене дуже хвилює в цьому звіті. Дуже погано, що це не самі ви його робили. Я скажу потім, де мене бентежить навіть з точки зору посилу. Тому що формулювання теж не дуже правильні. А мене хвилює те, що ви не зробили аналітику, а чому так сталося і що нам треба зробити, щоб дуже швидко змінювати ситуацію. Повірте, тенденція далі погіршується. Немає на сьогоднішній день антикризових дій. І це дуже важливо, розуміючи зараз, що далі погіршується, і коронавірус, на жаль, він не тільки по Китаю б'є, він вдарить і по Україні, тому що, на жаль, активність економічна падає, і це дійде до України, тому що Україна, на жаль, дуже залежна від експортних позицій.

І тому на сьогоднішній день, що ми пропонуємо як комітет? Ми хочемо дійсно допомагати. Але якщо дивитися відносно повного циклу публічної політики, то, в принципі, всі проекти законів в турборежимі, це від Президента і від парламенту, мусить бути від уряду.

А тепер, повертаючись до головного, до того, що ви плануєте зробити. Коли ми кажемо, що українці не втрачають, повинно бути: що вони досягнуть. Щоб люди очікували. І на сьогоднішній день завдання влади – це дуже швидко повний пакет антикризових дій, дуже швидко сформулювати яку країну ми будемо. От ми якраз в рамках нашого комітету хочемо допомогти в цьому завданні відносно розробки Закону сталого розвитку до 2030 року. Треба українцям дати чіткі сили, яку ми будемо Україну. В рамках того, як ми будемо Україну, тоді ми вже можемо говорити відносно цілей. Тут теж у вас неповний перелік. Я знаю, хто це вам робив. Треба обов'язково законодавчі, обов'язково нормативні дії, інституційні – яка інституція буде, хто це буде контролювати, і бюджетні. Тоді у вас повністю є готовий пакет, з цим пакетом ви виходите до зацікавлених сторін: до

асоціацій, до людей, які це застосовують - з ними узгоджуєте і парламент дуже швидко це буде приймати. Давайте разом працювати.

Анбандлінг – це окрема історія. Вона теж зроблена не правильно, тому що не може бути "Нафтогаз" в цьому анбандлінгу сьогодні, хто відповідає за транзит. І мене хвилює, що півтора місяця, коли ми сказали, давайте замміністра любого по промисловості. Треба не те, що зробили вчора пропозиції відносно Національної ради по промисловості. Не може працювати нормально національна рада із 70 людей. Не може! Зробіть, як це у Франції. Там національна рада під керівництвом прем'єра є головним комунікатором між бізнесом і владою. Зробіть 10-15 людей, щоб працювала національна рада. Вона буде працювати, буде допомагати вам.

І дуже важливо. Давайте все ж таки зробимо міністерство промисловості, тому що промисловість – це основа України. Заробимо багато грошей – будемо застосовувати нові технології. Тут колосальні можливості. Але давайте відштовхнемося від цього. Треба робити міністерство промисловості. Треба звертати увагу на це. А ми будемо разом доопрацьовувати.

На жаль, як в школі, ні п'ятірку, ні четвірку поставити точно ми не можемо, тому що результату ви не досягли, домашнє завдання не виконали. Давайте будемо разом працювати на майбутнє.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Олексійовичу.

Тимофію Сергійовичу, будь ласка.

МИЛОВАНОВ Т.С. Досить швидко. По-перше, хотів би чіткіше означити деталі цього Координаційного центру з питань промисловості. Там є багато людей за згодою, але основні члени дійсно обмежені, кількість. Тому оце зауваження, що для того, щоб ефективно працювали, там було небагато людей, інакше це буде не результативний орган, це враховано. І дійсно це

винесено з рівня міністерств на рівень Прем'єр-міністра. Головуючим Координаційним центром з питань промисловості є Прем'єр-міністр.

Стосовно економічної кризи. Я хотів би зазначити, що я не погоджуюся, з усією повагою, і погоджуюся, і не погоджуюся одночасно. Промисловість, дійсно, є в стані такому і на яку потрібно зараз звертати увагу. Але економіка в цілому зростає. В нас обсяг капітальних інвестицій зростає на 12%, інфляційний тиск знижується, рівень безробіття знижується, заробітна плата продовжує зростати високими темпами. Зростання експорту товарів та послуг: ставилося 7,2%. Тому, в принципі, у нас в усьому є прогрес, але промисловість, ви праві, як фундаментальна галузь, чи багато галузей, як базис, до чого потрібно привернути увагу. І в цьому документі, який я роздав, ми пропонуємо надати до 60, майже 70 мільярдів підтримки впродовж наступних 3 років. Питання: як найбільш ефективно цю підтримку надати. І ще, дійсно, я з вами повністю погоджуюся, є питання, чи потрібно щось в цьому році робити. Я стою на позиції: ми команда, але є бюджетний процес, і питання, де знайти гроші в рамках цього бюджетного процесу, щоб ту саму підтримку надати вже в цьому році.

Дякую дуже.

ТАРУТА С.О. Ще, будь ласка, наведіть порядок в наглядових радах. Це неподобство, коли не держава керує державними підприємствами, а менеджмент, який створює наглядову раду під себе, керує державою. Це абсолютно не правильно. І там дуже багато абсолютно "левых" людей, які не мають ніякого відношення до розуміння цієї функції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Олексійовичу.

Дмитре Івановичу, будь ласка.

КУЛЕБА Д.І. Дякую. Я буквально 30 секунд.

Хочу наголосити на тому, що підтримка промисловості, про яку йшлося в обох виступах, це не лише питання нашої внутрішньої політики, але і питання нашої зовнішньої політики. І якраз тут є досягнення наше спільне, не просто навіть парламенту, а й зокрема цього комітету з урядом, це промисловий безвіз. Ваш комітет провів закони і парламент їх підтримав. Ми провели успішно переговори з Європейським Союзом. І станом на зараз виходимо вже на дорожню карту того, яким чином ми прийдемо до угоди, так званої, про промисловий безвіз з ЄС, це визнання сертифікатів української промислової продукції Європейським Союзом. Ми досягнемо 3 цілей: по-перше, спростимо і здешевимо експорт українських промислових товарів на ринок Європейського Союзу; по-друге, це створить додаткову мотивацію для інвестицій в українську промисловість, тому що товари будуть більш конкурентоздатними; по-третє, це створить додаткові можливості на світових ринках, тому що, продукт якості якого визнає Європейський Союз, очевидно, користуватиметься попитом і в світі. І це конкретно результат теж нашої спільної з вами роботи, тому що без законів, ухвалених парламентом, переговори не мали б сенсу. Тому, запевняю вас, що питання промисловості є надзвичайно для нас пріоритетним.

Дякую.

ТАРУТА С.О. За це вам велика вдячність. Це є відмітка гарна в цьому напрямку, це правда.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Миколо Леонідовичу, будь ласка.

СКОРИК М.Л. Шановний пане голову, шановні члени Кабінету Міністрів! Перш за все я хотів би засвідчити повагу до Кабінету Міністрів як до інституції, до її представників.

Щодо доповіді, яку ми щойно почули. Як на мене, вона була досить коротка і, як на мене, в ній були, скажімо так, не індикативні цифри, тому що коли пан міністр каже, що легалізація ринку праці склала 28%, то, мені здається, що це не відображає реальний стан речей.

Ви сказали про промисловість. В цій залі, шановний пане міністре, коли ми розглядали проект програми уряду, який затверджувався восени, я вам задав питання: чому в програмі уряду немає розділу промислової політики. І ви мені тоді відповіли, що промисловість буде на рівні конкурувати з іншими галузями економіки, що в нас ІТ досить серйозно зростає. А зараз, коли ми бачимо за підсумками року, що падіння промисловості дає серйозне зниження росту валового внутрішнього продукту в цілому, мені дуже приємно, що зараз ми отримали ваші пропозиції щодо промисловості і що є з цього приводу діалог, але у нас є результати 2019 року: за підсумками 2019 року невиконання бюджету склало більше 38 мільярдів гривень. З урахуванням того, що бюджет був секвестрований на 20 мільярдів, це означає, що за підсумками 2019 року соціальні галузі недоотримали більше 58 мільярдів гривень. Як на мене, це не провина Міністерства фінансів, це прорахунки саме в економічній, при всій повазі до вашого міністерства, політиці.

В цьому контексті в мене є 4 запитання. Перше запитання. В мене викликає досить серйозну тривогу питання тотального розпродажу державної власності, перспективи тотального розпродажу державної власності. Тому що в минулому році ви відмінили своїм рішенням разом з більшістю список стратегічних підприємств, які не підлягають приватизації, і зараз ви внесли новий проект Закону щодо цього списку 2831, в якому залишилося трошки більше 200 підприємств, які ви вважаєте стратегічними. Питання наступне: чи вважаєте ви, що в країні, в якій існує військовий конфлікт, в країні, в якій є політична нестабільність, ми можемо отримати реальні гроші за нашу власність, в тому числі, як ви плануєте, за всеукраїнське надбання – українську землю? Ви самі говорите, я вас запитував на засіданні комітету,

що максимум, що може дати мультиплікатор зростання валового внутрішнього продукту після продажу землі, максимум, ви про це сказали, я чітко у вас про це спитав, не більше 0,8% зростання ВВП. Чи вважаєте ви це адекватним? Взагалі, скільки за підсумками тієї тотальної приватизації, яку ви плануєте почати, буде складати в результаті державний сектор в структурі вітчизняної економіки? І як це порівнюється з сильними економіками, такими, як Німеччина, Франція, Сполучені Штати Америки, де держава може ринковими засобами вливати на ринок, а не тільки адміністративними, тому що держава фактично є активним учасником ринку в цих країнах?

Друге питання стосується ефективної відсоткової ставки. Яка вона все ж таки буде, за вашим прогнозом, ефективна відсоткова ставка для реальних господарюючих суб'єктів з урахуванням того, що ви плануєте відкрити ринок землі? Планка, яку ви ставите для юридичних осіб, це 10 тисяч гектарів. За нормативною оцінкою, це біля 20 мільйонів доларів має витратити юридична особа на купівлю такого масиву, і чи багато фермерів, ви ж очолюєте, крім економіки, міністерство агропромислового розвитку, може собі це дозволити?

Третє питання таке, трошки чутливе. Я побачив з преси, що ви заплатили державні кошти за створення цієї презентації приватній компанії. В мене питання: навіщо було це робити? Я досить часто стикався з апаратом Кабінету Міністрів, я знаю, що там є досить багато фахових людей, які могли б досить легко зробити, і в Міністерстві економіки, і в Міністерстві фінансів, і в апараті Прем'єра, могли зробити відповідну презентацію, навіщо було витратити ці кошти? У порівнянні з "Нафтогазом" чи з "Укрпоштою", 84 тисячі гривень - це не такі великі кошти, але чи не вважаєте ви це нецільовим використанням державних коштів?

І останнє запитання, стосовно боргів по виплаті заробітної плати в країні. На сьогоднішній день вона складає, здається, біля 3 мільярдів гривень. Які кроки проводить Міністерство економіки щодо того, щоб зменшити цю суму?

Дякую за відповіді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Миколо Леонідовичу.

Тимофію Сергійовичу, будь ласка.

МИЛОВАНОВ Т.С. Дякую дуже. Це всі питання дуже суттєві і влучні.

Почну з питання про землю і про продаж. Насправді, щодо продажу землі, не йде про це мова. Йде мова про те, що сьогодні вже є тіньовий ринок, і всі, хто хочуть, на цьому тіньовому ринку торгують. Тому тут від приватизації це потрібно відділити і назвати речі тим, що насправді відбувається. Це вивід цього ринку з тіні в білу. Це найголовніше. І тут ми хочемо захистити всіх учасників ринку, особливо маленьких учасників, особливо власників чи маленьких фермерів. Тому що для великих гравців вже все є добре. Яким чином ми захищаємо додатково? Ми фінансову підтримку надаємо. До 500 гектарів будуть люди отримувати, які працюють на землі, фінансування. Законопроект про це нещодавно, здається, 2 засідання Кабміну тому був прийнятий і переданий до Верховної Ради Кабінетом Міністрів. І тут питання, наскільки швидко ми зможемо по цьому рухатися. Гроші в бюджеті для цього є: 240 мільйонів на гарантування кредитів, а також є 4 мільярди в цілому на підтримку агросектору і з них суттєва сума, до речі, разом з ринком, виділили, скільки йде на яку підтримку. Це 44 аграрні асоціації разом з нами вирішували, яким чином розподілити цю підтримку. Але значна частина цієї підтримки іде на компенсування відсоткової ставки.

Ви більш широко задали питання про ефективну ставку. Тут нам потрібно координуватися з Національним банком, це важливо. Ми навесні підписали меморандум. До речі, це вперше було, що в нас є координація політики, і це досягнення нового уряду. І ми бачимо, що монетарна політика почала пом'якшуватися. Звичайно, в нас є різні точки зору. Зараз є прогноз Національного банку, що відсоткова ставка буде досягнута рівня 7% до кінця

року. Ми вважаємо, що дуже реально в сьогоднішній макроекономічній ситуації, до речі, тому що економіка зростає, інфляція падає, досягти такої відсоткової ставки до середини року. Якщо відсоткова ставка буде 7%, це вже та сума, при якій можна говорити про ринки капіталу. Тут досить багато роботи потрібно саме по тому, щоб ринок капіталу працював.

Далі. Питання по заробітним платам. Що відбувається? На рівні Прем'єр-міністра, він проводить наради з губернаторами. На рівні міністерства, ми провели і роздані конкретні задачі. На рівні міністерства ми провели зі 130 боржниками, до речі, з них значна частина є приватні компанії, провели наради приблизно два з половиною тижні тому. Всі компанії нам надали інформацію про те, яким чином вони планують зменшувати цю заборгованість, де є якісь бар'єри чи економічні, регуляторні проблеми, де ми можемо допомогти як уряд. І ми зараз це опрацьовуємо. До речі, ті керівники підприємств, це кримінальна справа – не платити зарплату, ми будемо подавати в правоохоронні органи і притягати до відповідальності тих людей, які не працюють над тим, щоб виплачувати зарплати.

І, нарешті, я хотів би прокоментувати вашу першу ремарку, що 25,8% легалізації – це не відповідає реальності. Я зазначив, що ми проводили тільки одну кампанію, проводили її в оптовій і в роздрібній торгівлі, а впродовж року ми також будемо проводити в тих підгалузях, де є найбільше неформальної зайнятості. У нас є план на сільське господарство, на будівництво, на промисловість, на транспорт, поштово-кур'єрську діяльність. А зараз ми проводили і проводимо кампанію інформаційну і вже іде інспекційна по оптовій і роздрібній торгівлі та по тимчасово розміщеному харчуванню. На першому етапі всього 600 інспекторів Держпраці безпосередніми візитами охопили 184 тисячі роботодавців. Торгівля більшість з них була. В результаті ми вибрали 15 тисяч компаній, в яких є значне відхилення між тим, що вони реєструють в Пенсійному фонді України і тим, що є насправді. Ми вибрали 3,5 тисячі компаній, де є значне відхилення, 4 або більше робітників, і зараз там проходить другий

інспекційний етап. Тобто ми використовуємо сучасні методи таргетованих інспекцій. Ми не просто йдемо, ми спочатку йдемо широким фронтом з інформаційною кампанією, а потім по тим, де є найбільші ризики, ми заходимо вже з конкретикою. І динаміка працевлаштування, тут важливо, не в цілому по країні, а у сферах, де проводилася інформаційна кампанія, зростає у порівнянні до січня 2019 року на 25,8%. Про це йде мова. У нас є на цілий рік план по галузям і ми ідемо по найбільш критично ризиковим галузям.

Дякую дуже.

СКОРИК М.Л. Дякую за відповідь.

Я не скажу, що мене все влаштовує. Але я розумію, що це не дискусійний клуб.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую

Колеги, наступна пані Буймістер, потім Шевченко, Мовчан і Руцишин.

БУЙМІСТЕР Л.А. Доброго дня, шановні колеги! Дякую уряду за звіт. І хочу наголосити на наступному. Наша політична сила "Слуга народу" отримала на виборах величезний кредит довіри від українського суспільства, але така довіра – це і величезна відповідальність, яку ми несемо перед нашою країною. Тому перед нами, і ми це розуміємо дуже добре, і перед парламентом, і перед урядом, стоїть величезна кількість викликів і ми намагаємося робити все, що від нас залежить, в турборежимі, дійсно, щоб на ці виклики відповідати.

Я хочу сьогодні звернути увагу на декілька критичних моментів, які вимагають негайного вирішення як з боку уряду, так і з боку парламенту, і це повинен бути такий комплекс заходів, які ми маємо зробити разом. В першу чергу це стабілізація енергетичної галузі і збереження інвестиційного клімату в енергетичній галузі. Це дозволить нам залучати інвестиції в так критично

необхідні нам балансуючі потужності і дозволить нашій економіці розвиватися та дозволить здешевити електроенергію, для того щоб розвивати ту промисловість, про яку ми так багато сьогодні говоримо. Для того, щоб ми зберегли інвестиції, а у нас є дуже амбітна програма приватизації, у нас є дуже амбітна програма щодо оновлення основних засобів, стратегічних державних підприємств, постає питання, де взяти гроші. Гроші – це питання прямих іноземних інвестицій, але тут ми повинні пам'ятати, що ми граємо на ринку глобальної конкуренції за іноземні інвестиції, і щоб ми вигравали в цій конкуренції, я вважаю, що кожен з нас, від міністра до депутата, повинен стати інвестиційною нянею і щодня доводити своїми справами і своїми діями, що ми дійсно раді бачити в нашій країні всіх інвесторів і що ми дійсно їм будемо надавати найбільш сприятливі умови. Я дуже сподіваюся на подальшу співпрацю в цьому напрямку і на те, що ми разом будемо вирішувати ці питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Буймістер.

Пан Оржель, будь ласка.

ОРЖЕЛЬ О.А. Людмила Анатоліївно, я дуже дякую за це питання.

Ми просто сьогодні проробили ще додаткові цифри. Ми тут кажемо про збереження інвестиційного клімату, максимально підтримуємо цей момент. Разом з тим, минулий склад уряду, навіть не минулий склад уряду, а минулий склад Верховної Ради, на жаль, дуже запізнився з прийняттям відповідних змін для зеленої генерації, в даному випадку про які ми кажемо і намагаємося зберегти. Поточна ситуація на ринку електричної енергії дозволяє давати додаткові стимули для розвитку економіки. Тому що за останній період, ми порахували, що через деякі рішення і уряду, і взагалі введення нового ринку зменшення ціни на ринку електричної енергії становить 26% середньозважено, тобто це віддається кінцевому споживачу.

Разом з тим, таке зниження створює дефіцит. І оті неправильні, незбалансовані рішення раніше Верховної Ради привели до того, що при низькому рівні капітальних витрат ми побудували дуже багато дуже дорогої відповідно на державних гарантіях зеленої генерації. Ми її побудували дуже багато. І вона буде з квітня дуже сильно впливати на один із головних ресурсів, яких потребує економіка, - електричну енергію. Більше того, з квітня в нас треба буде виводити атомні блоки і вугільні блоки. І далі ми будемо говорити про зовсім інші фактори, а саме те, що у нас не буде реалізації вугільної продукції, буде падіння промислового виробництва набагато більше. Тому давайте не будемо говорити весь час про збереження інвестиційного клімату саме для "зелених", бо у попередній Верховній Раді є дуже багато власників зелених об'єктів. До речі, вони приходять і кажуть, що от у нас новий об'єкт, великий зелений тариф хочемо. Будь ласка! Але економіки не буде, споживача не буде! Останні показники по дефіциту гарантованого покупця – 20 мільярдів. Чим ми будемо покривати? Це буде політичне рішення нашої політичної сили – підняти тарифи для споживачів або для економіки. Ми ж хочемо забезпечити конкурентоздатність економіки? То тоді я вас закликаю до компромісу, дуже серйозного компромісу на рівні Верховної Ради. Це мають бути зміни в Закон про ринок електричної енергії про значне зниження зеленого тарифу. Вже підкреслюю, значне. І ви безпосередньо реєстрували законопроект, там не такий рівень зниження зеленого тарифу, якого потребує наша економіка, зовсім не такий рівень. Ми живемо в зовсім інших реаліях.

Дякую.

БУЙМІСТЕР Л.А. Пане міністре, Верховна Рада чекає з грудня реєстрації законопроекту урядового щодо зменшення зеленого тарифу. Будь ласка, ми винесемо це в зал, я думаю, якнайшвидше.

ОРЖЕЛЬ О.А. В мене є один коментар. Компанії зелених генераторів ввели нас в процес медіації, у нас є європейські посередники, ми не можемо зараз зірвати цей процес медіації, ми максимально відкриті, максимально хочемо провести цей діалог. Тому от зараз відбувається процес медіації. Energy Community, Європейська комісія. Разом з тим, ми втрачаємо час, генеруємо дефіцит і генеруємо ризики для нашої економіки і для самих інвесторів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яка гранична дата медіації за вашими очікуваннями?

ОРЖЕЛЬ О.А. Я маю надію, що наступний тиждень буде кінцевий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми можемо говорити, що в березні ми можемо очікувати від вас відповідний законопроект?

ОРЖЕЛЬ О.А. Якнайшвидше, одразу після землі треба приймати це рішення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Шевченко був наступним. Будь ласка.

ШЕВЧЕНКО Є.В. Доброго дня, шановні колеги! Почну з позитивного. Критики багато лунало вже. По порядку, як бачу людей.

(Виступ російською мовою) Я вижу очень перспективные планы, и поставлю оценку 4 по работе Министерства инфраструктуры. Вижу то, что они готовятся...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євгенію Володимировичу, я вам нагадаю, що ми на засіданні комітету Верховної Ради.

ШЕВЧЕНКО Є.В. Я понимаю. И что, я должен закінчувати чи що?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, не закінчувати, просто говорити державною мовою. Дякую.

ШЕВЧЕНКО Є.В. Я в свій час вкладуся. Можете засікати.

В мене немає питань до Міністерства енергетики, тому що вони впоралися з опалювальним сезоном, заключили контракти, які дуже важливі для України, щодо постачання газу. Там є якісь проблеми, пов'язані з тарифами і платіжками по транспортуванню газу, але це питання до НКРЕКП, а не до міністерства, тому в нас питань нема.

Що стосується Міністра Кабінету Міністрів, в мене до вас прохання особисте від всіх киян, які стоять в пробках, коли трапляються ДТП, будь ласка, ви маєте відношення до діджиталізації, зробіть, будь ласка, так, щоб ДТП могли оформлятися через смартфон дуже швидко, щоб люди в тих пробках не стояли. Це буде дуже важливе питання і кияни вам подякують.

Що стосується Міністерства економіки, тут взагалі в мене питань немає, ми з ними спілкуємося, працюємо в щоденному режимі. І я хочу відмітити ту реформу, яку вже ми разом з вами зробили, щодо "Укрспирту". Показники, які я чую від керівника "Укрспирту", то на 300% з тіні вийшло виробництво спирту. Це було зроблено тому, що ми разом з Дмитром Андрійовичем Наталухою відстояли цей законопроект і впровадили відеофіксацію, тобто якісь пішли там процеси і з тіні все це вийшло.

Тепер почну з негативу, на жаль, він є. Я не можу більше мовчати, бо на всіх ефірах нам, депутатам, задають питання. От тут є звіт Міністерства фінансів. У нас хтось з Міністерства фінансів є? Я не бачу просто Маркарової. Ви заступник міністра? Я хочу звернути увагу на те, що нам дали по митниці. Це дуже болюче питання. Ми знаємо, що за останній квартал 2019 року ми недоотримали 52,7 мільярдів гривень. Вже в січні сам пан Нефьодов заявив, що ми недоотримали 7,9 мільярдів гривень. Шановні

колеги, у вас є цей звіт, ви бачили його? Три речення: прийнято закон, отримати і розпочати впровадження програми забезпечення для старту системи NCTS в Україні. Я так розумію, це мова йде про реєстрацію накладних по транзиту. Вже так натранзитилися, що контрабанда йде через весь транзит, я так розумію. Нефьодов звітує, що в нас експорт впав тому, що там ціни. А на імпорт теж ціни впали? Що це таке? Скільки ми будемо терпіти це?

В мене буде потім пропозиція, пане головуєчий. В мене в принципі все. В цілому нормально, але щось з цим потрібно робити. Мені здається, вже пора вирішувати питання по митниці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Євгенію Володимировичу.

Я так розумію, що від Міністерства фінансів у нас Юрій Анатолійович Джигир, так? Будь ласка.

ДЖИГИР Ю.А. Так, звітні цифри, вони були публічні, неодноразово обговорювалися. Є два великих блоки проблем, які до цього призвели. Одне – це, також вже неодноразово говорилося, фактичні макроекономічні показники відрізнялися від того, на основі яких планувався як бюджет минулого року, так і бюджет цього року. Тобто для Міністерства фінансів макропрогноз є з зовнішніми параметрами, на які ми не впливаємо, вони для нас – зовнішні зміни, які визначають дохідні показники бюджету. Фактичні параметри - зокрема міцніший курс гривні – це основний фактор, який визначив динаміку надходжень по митницям. Також, справді, обсяг імпорту виявився меншим, аніж прогнозувалося. Нижчі ціни на газ, знову ж таки, один з імпортних товарів, який в монетарному вимірі вплинув на цифри. І менший обсяг імпорту енергоносіїв. Ви знаєте ситуацію, я так розумію, "Нафтогаз" готувався до зими без транзиту, накопичував запаси, а відповідно

транзит відбувся. Ми маємо запаси, це впливає на той обсяг енергоносіїв, які "Нафтогаз" імпортує.

З іншої сторони, ви праві в тому, що це не вся історія, яка не пояснює всю історію. Зараз Міністерством фінансів спільно з Митною службою розробляються і вже впроваджуються, починаючи з цього місяця практично, заходи по покращенню адміністрування. Я думаю, що ми вже в цьому місяці, в березні будемо бачити результати адміністративних заходів: кращого управління митницею і контролю на митниці. Проте ми не можемо повністю абстрагуватися від того, що макроекономічні показники, на яких було сформовано навіть бюджет 2020, вже скоріше за все Міністерство економіки буде їх переглядати в більш консервативному напрямку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Мовчан, будь ласка.

МОВЧАН О.В. Дуже дякую.

Доброго дня, шановні колеги! Доброго дня, представники уряду! Дуже вдячний вам за вашу роботу. Загалом я би хотів позитивно відмітити роботу уряду, але, звичайно, там не без помилок. Є речі, які пройдуть, які, я впевнений, ви вирішите. Але хотів би звернути вашу увагу на кілька питань. Одразу три питання до трьох різних відомств.

Перше – до Міністерства фінансів. У вашій презентації вказано, що ви плануєте зменшувати обсяг непрацюючих кредитів в державних банках. У нас дійсно з цим велика проблема, тому що в державних банках близько, ну за моїми даними, 70% кредитного портфелю є непрацюючими кредитами. Тобто треба щось робити, реструктуризувати, але темпи реструктуризації дуже низькі. І при цьому до нас регулярно звертаються виборці з проханням надати можливість купити такі кредити, коли хтось брав іпотеку і так далі, як це сталося, наприклад, із банками, які перейшли до фонду гарантування.

Тобто, чи є у вас такий план? І як ви будете його реалізовувати? Тому що 70% кредитів, більше 400 мільярдів гривень – це таки багато.

Наступне питання - до Міністра інфраструктури. Дякую дуже за вашу роботу по дорогах. Ми спостерігаємо за планами і як депутати-мажоритарники контролюємо, що куди йде, і це здебільшого позитивна робота. Але дуже прошу звернути увагу на "Укрзалізницю", навести в ній лад, тому що це дуже велике підприємство, на якому сконцентрована велика частка економіки і від якого залежить і промисловість, і агровиробництво тощо. Власне, на що треба звернути увагу? Це провести інвентаризацію активів "Укрзалізниці", як зараз відбувається, Фонд державного майна і Міністерство економіки починають вичищати зайве, будь ласка, вичистіть і відповідно на звільнені кошти запуснуть українське виробництво вагонів і іншого. Я представляю місто Кременчук, де є завод вагонного будівництва, де є сталеварний завод, який виробляє окремі частини його, і це дуже важливо для економіки країни.

І третє питання - до Міністра економіки. Це, власне, звернути увагу на те, щоб все-таки українська промисловість за рахунок державного споживання піднімалася. Це те, про що я сказав тільки що. Тобто нам не завжди потрібно змінювати Закон про публічні закупівлі для того, щоб купувати українські вагони для української залізниці, об'єктивно нам просто треба навести лад. І це не є дуже важко, як на мене.

І питання все-таки по приватизації, по управлінню державним майном. Ми говорили про 12 мільярдів надходжень. В плані державного бюджету у нас від приватизації: 6 – від малої, 6 – від великої. Реально скільки можемо отримати в цьому році? Бо ми вже знаємо статуси по малій і по великій приватизації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ, Дякую, пане Мовчан.

Будь ласка, Тимофію Сергійовичу.

МИЛОВАНОВ Т.С. Дякую дуже.

Я би хотів почати з позитиву. Дякую Євгенію за зазначення результатів по "Укрспирту". Дійсно, от у мене довідка по "Укрспирту". Тільки за два місяці, грудень і листопад 2019 року, сплачено на 400 мільйонів більше акцизу, ніж у 2018 році за весь рік. Це приклад того, коли ми переходимо через свої, можливо, політичні чи особисті проблеми і працюємо разом. І от я хотів би, щоб так само ми працювали разом перш за все по промисловості. Тому що це вже не перша наша зустріч, і ми вже зараз роздали конкретні дії, тут потрібно вирішити, як ми далі рухаємося. Я думаю, що там такий самий успіх може бути.

І стосовно державних закупівель – це те саме питання. Якщо ми разом зберемося, можливо, слухання окреме проведемо, тому що ми так з агрокомітетом робимо – додаткові слухання. Навіть по приватизації, ми з агрокомітетом домовилися, що ми не тільки "Укрспирт" затверджували приватизацію, стратегію, а ще будемо Голову Фонду держмайна брати і разом мати засідання, де ми проговоримо навіть до деталей, коли і який завод переходить, коли і який інвестор заходить, щоб всі були на одній сторінці. І так само ми можемо зробити тут і по приватизації, по закупівлям.

По приватизації в мене є певні питання. Я дуже переймаюся за строки, і я розумію, чому ви підняли питання. Трохи пізніше буде нарада в Офісі Президента, де Голова Фонду... Ми слідкуємо, але й тут у нас є перемоги досить суттєві. Перемоги полягають в тому, що ми дійсно вичищаємо активи нецільові, ми передаємо підприємства, і ми там маємо побудувати систему інвестиційних зобов'язань, щоб робочі місця були захищені і щоб інвестори заходили, а не просто приватизовували. Звичайно, коли йде мова про гаражі чи сараї, то таке, а коли про підприємства, тут потрібна стратегія.

І тут я хотів би зазначити, що зараз відбувається стосовно стратегії. В нас топ-10 державних компаній. Це я хочу відповісти на питання Сергія Олексійовича. Ми подивилися на питання про корпоративну реформу

управління. Нам ще дуже довго йти вперед, але вже сьогодні ми бачимо, що дохідність в компаніях без сучасного корпоративного управління, навіть в схожих державних, в 2-4 рази нижча за компанії, де проведена реформа. Реформа не є ідеальною, ще потрібно багато зробити, тому що на сьогодні компанії в кілька разів менш ефективні, ніж приватні компанії такого ж рівня, але ми на правильному шляху.

То моя відповідь по приватизації, що ми дійсно слідкуємо за графіком. Цифри в мене є, я вам окремо надам довідку по цифрам щодо приватизації, по надходженням. Але ми слідкуємо за тим, щоб це все було вчасно виконано, і це є певний пріоритет.

По реформі державного корпоративного управління ми працюємо. І тут потрібно буде зробити певні висновки, але ми підтримуємо корпоративне управління, і потрібно продовжувати цю реформу.

І, на жаль, по топ-10 державних компаній ми маємо всі разом зібратися, і ви зрозумієте нашу стратегію по цим компаніям, а, можливо, і йти далі – топ-20, топ-30.

Дуже прошу підтримати нас, разом опрацювати стратегію по промисловості, які інструменти. Дуже прошу разом щось зробити, можливо, по державних закупівлях як по одному інструменту, також там є питання локалізації тощо.

Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тимофію Сергійовичу.

Пан Руцишин.

РУЦИШИН Я.І. Дякую.

МОВЧАН О.В. Я перепрошую. В мене було 3 питання, а відповіли...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярославе Івановичу, вам на хвилину більше дамо.

Третє питання. Пан Криклій, будь ласка.

КРИКЛІЙ В.А. Так, там було питання до інфраструктури. Дякую, пане Мовчан, за те, що відзначили, власне, як ми по дорогам плануємо, але десь залізничник і авіатор образилися, тому що, насправді, 2019 рік, він був роком абсолютного рекорду. Так, кілька показників. За 2019 рік було перевезено понад 41 мільйон тонн руди і понад 35 мільйонів тонн зернових. І, власне, це абсолютні рекорди. Це до питання щодо залізниці, і навіть за того зношеного стану.

Але ви абсолютно праві, ми чітко усвідомлюємо, що є певні питання і зауваження, в тому числі з боку уряду, який представляє власника, державу, в даному випадку захищає інтереси стосовно того, щоб не продавалися непрофільні активи, що ми, власне, і робимо вже по "Укрзалізниці". І за попередніми розрахунками, від 8 до 12 мільярдів гривень можна буде вивільнити. Але навіть на цьому ми не зупиняємося. В той же час ми готуємо, я не пам'ятаю, пан Милованов згадував чи ні, проекти з концесій. Вони там само в нас не тільки в морській галузі, а і на залізничній галузі: залізничні вокзали, які ми теж плануємо віддавати під концесії. Але що важливо, як говорили, тут в нас людиноцентризм, будь-який подібний проект державно-приватного партнерства чи концесії – у нас завжди в центрі буде знаходитися людина. Тому ми захищаємо інтереси працівників і будуть зобов'язання від інвесторів, від концесіонерів, щоб 5 років залишалися трудові контракти, щоб вони нікого не звільняли, і в такий спосіб ми забезпечимо принаймні, гарантуємо той рівень працевлаштування, який йде на сьогоднішній день.

Шановні колеги, те ж саме стосується, взагалі, у нас великі амбітні плани по розвитку інфраструктурних проектів на цей рік: і по будівництву, де ми плануємо додатково залучити від 12 до 18 тисяч працівників, крім тих, які вже в дорожній галузі працюють. Те ж саме стосується і наших великих інфраструктурних проектів, це розвиток припортової інфраструктури, це

проекти по електрифікації ділянок, як Долинська-Миколаїв-Колосівка. І, звісно, що всі проекти, де залучаємо іноземних інвесторів, і вони хочуть вкладати в рухомий склад, ми першим питанням піднімаємо – це локалізація в Україні, це працевлаштування українців у нас.

Тому, думаю, що 2020 рік буде непростим, але за вашої підтримки, і у наших електронних звітах, які я роздав, хто не отримав, додатково готовий буду розділити, будемо дуже вдячні за підтримку тих законодавчих ініціатив, які нам допоможуть впевнено рухатися по всім напрямкам інфраструктури.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Криклій.

Будь ласка.

ДЖИГИР Ю.А. Я дуже коротко. По NPL. NPL – це ширша проблема побудови системи ефективного управління в держбанках. В минулому році багато проводилося роботи і сформовано, врешті-решт, наглядові ради. Це вже дає само по собі безпосередній результат: вплив на доходи державних банків, які значно вирости. Конкретно по NPL, врегулювання проблеми NPL, це буде одним з ключових КРІ, який буде визначено для новостворених наглядових рад і для членів наглядових рад. Тобто це задача, один з топових пріоритетів, які, власне, наглядові ради повинні вирішувати. До кінця березня наглядові ради повинні подати уряду плани врегулювання NPL в своїх банках. Вони будуть валідуватися відповідно Національним банком, затверджуватися Радою фінстабільності, і потім ці плани будуть реалізовуватися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пан Руцишин, будь ласка.

РУЦИШИН Я.І. Дякую. Ярослав Руцишин, "Голос".

Скажіть, прошу вас, бо в мене складається враження, я наголошував і на попередніх наших засіданнях, що все-таки ми ведемо таку ніби реактивну позицію. Ми б мали починали щоразу наше засідання з того, де наша економіка може бути конкурентною у світі. І, власне, оці показники, що нам треба інвестувати в основні засоби 50 мільярдів, я вважаю, що це дуже важливе, але не основне, а основне – це все-таки наша продуктивність праці. А у нас показник продуктивності праці на фоні збільшення реальної заробітної плати, це скоріше, навпаки, втрата конкурентоздатності в світі, ніж її завоювання. І в цьому контексті, власне, мене цікавить, де ми будемо включатися в ланцюги доданої вартості в світовій економіці при таких тенденціях тут.

І маю завдання від вчорашньої робочої групи з приводу креативних індустрій. Тут воно частково цього стосується, мабуть, бо в Україні є програма розвитку креативних індустрій. Який стан справ зараз в цьому напрямку йде?

Також наступне питання до Міністерства фінансів з приводу ОВДП. Яка ситуація цього року? Бо минулого року воно виглядало: пірамідальні настрої ніби були. Це два.

І прошу вас підтвердити чи спростувати дані, що 90% прибутків державних підприємств скеровані в бюджет, дивідендів. І тоді який реальний дефіцит бюджету минулого року?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ярославе Івановичу.

Хто почне? Тимофію Сергійовичу, будь ласка.

МИЛОВАНОВ Т.С. Дякую дуже.

Стосовно 90%, тут в нас постійно іде дискусія. Ми, як Міністерство економіки, маємо більш консервативну позицію. Я думаю, Міністерство фінансів тут зможе відповісти на це. Наш висновок щодо цього є доступним.

Стосовно ... *(нерозбірливо)* з креативних індустрій як драйвера, це, дійсно, ви праві, що є у нас кілька галузей: творча індустрія – це одна з них. Тут важливо, якщо ми більш широко подивимося на питання, створення захисту прав інтелектуальної власності. Тому що поки немає ринку прав інтелектуальної власності справжнього, то навіть прості такі речі, як наші ютубери, які дуже є успішні, не можуть реєструвати своїх персонажів. Сьогодні це неможливо в законодавстві. Тому зараз цей напрямок розділений на два-три напрямки. Перше – це реформа органів інтелектуальної власності. Як ви знаєте, міністерство звільнило всіх керівників, трьох керівників, і всередині міністерства, і на конкуруючих органах. І це дозволило розблокувати патентну роботу. Ми підписали від 4 до 14, я точну цифру не знаю, можу надати довідку, вона десь тут в мене теж є, патентів, які взагалі були заблоковані. Там іде і боротьба з корупцією, прозорість. І зараз змінено керівництво.

Але також відбувається сертифікація органів авторського управління. І у Верховній Раді знаходяться 5 законопроектів, які пов'язані, в першому читанні певні з них вже прийняті, які дозволяють захистити право власності інтелектуальне і рухатися в напрямку створення серйозної галузі. До речі, цей наш прогрес був помічений в Сполучених Штатах Америки, які 2-3 роки тому поставили нам штрафи за те, що в нас права інтелектуальної власності не були захищені, і це на слайдах було, в результаті цієї роботи нам відновили доступ до системи глобальних тарифних преференцій в Сполучених Штатах, що надає нашому бізнесу прямих доходів, у нас оцінка: від 36 до 50 мільйонів доларів США на рік прямого доходу.

Тому робота відбувається, вона системна. Я готовий більш широко доповісти по ній окремо. Але ви праві, що ми маємо цьому приділяти значну увагу. Наш креатив у творчій індустрії – це важливий драйвер економічного зростання. Якщо ви порівняєте, наприклад, що в світі кажуть про Аргентину, скажуть: "О! Дуже відомо. Теж сильне ІТ і теж сильні творчі галузі" – весь світ звертається. Ми творчі галузі недорозвиваємо на сьогоднішній день.

Дякую за запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тимофію Сергійовичу.

Можна ще від пана Джигира почути відповідь?

ДЖИГИР Ю.А. Дуже коротко про борг. Ми розуміємо цю занепокоєність і постійні запитання з цього приводу. Це значимий ризик для бюджету, проте він піддається керуванню. Основні параметри того, як цей ризик буде управлятися і управляється, вони визначені середньостроковою стратегією з управління боргу. Етапи реалізації, заходи, які вживаються на зменшення і управління цими ризиками, вони, очевидно, під лупою аналізуються як міжнародними партнерами, інвесторами, так і парламентом.

Що відбулося вже станом на сьогодні з позитивних зрушень? Одні з найбільших факторів цього ризику – це, власне, валютний ризик і ризик рефінансування. Тобто значна доля валютних кредитів, і наш портфель попадає під всю волатильність і всі валютні ризики, і, очевидно, значний обсяг обслуговування цього боргу і виплат. Власне, попередній рік, цей рік і наступний рік - ми попадаємо в пікові роки виплат. Тобто заходи, які вживалися на управління цими ризиками, вони призвели до кількох результатів досить позитивних. Я хотів би на них наголосити. Тобто вже в результаті реалізації цих заходів ми збільшили значно частку боргу, номінованого в гривні. Тобто ми зменшуємо долю боргу, номінованого у валюті, і таким чином зменшуємо вплив валютного ризику. Доля гривневого портфелю зросла до 41% з 33%.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Джигир, я перепрошую. У нас залишилося 8 хвилин. Я думаю, що ще два питання максимум ми можемо...

ДЖИГИР Ю.А. Добре. Буквально два речення, щоб підсумувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Два речення, будь ласка.

ДЖИГИР Ю.А. Тобто ми видовжуємо борг, ми збільшуємо долю фінансування в гривні, ми зменшуємо вартість запозичень, і за рахунок фіскальної консолідації, фіскальної дисципліни ми зменшуємо долю боргу до ВВП. Це все відбулося.

Прошу?

РУЩИШИН Я.І. Реальний дефіцит бюджету який?

ДЖИГИР Ю.А. Реальний дефіцит бюджету той, що задекларований. Ми ж не маніпулюємо цифрами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, давайте два питання візьмемо. Пані Лічман, пан Кисилевський – один за одним. Я підрезаю і будемо вже приймати рішення, тому що час піджимає. Я прошу вас максимально стисло. Дякую.

ЛІЧМАН Г.В. В мене дуже просте питання. Вся програма уряду сформована навколо людини, навколо простих українців, навколо потреб. Але за півроку, на жаль, українці краще жити не стали. І головні показники економіки теж показують, на жаль, негативну динаміку. Моє питання таке: на вашу думку, чи все по програмі уряду зроблено, як треба, може, програму треба коректувати, може, недостатньо часу?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Лічман.

Пан Кисилевський, будь ласка.

КИСИЛЕВСЬКИЙ Д.Д. Доброго дня, шановні колеги! В програмі дій уряду, коли ми її затверджували і коли ми тільки її обговорювали перед затвердженням, не було промислової політики, її там немає, вона там не з'явилася, і ми бачимо результат цього: 5 місяців поспіль промисловість в Україні падає і таке є відчуття, що цей процес не тільки вже невідворотній, а що він не хвилює тих, хто має приймати рішення, які зупинять спад промисловості, чи навіть, зараз вже важко про це якось мріяти, забезпечать його зростання.

Окрім того, ми бачимо, що скорочуються істотно робочі місця. Заданими, які наводить Федерація роботодавців, біля 300 тисяч робочих місць в Україні скорочено, і це аж ніяк не відповідає ні здоровому глузду, ні тим планам, які були заявлені в програмі дій уряду.

Що ми бачимо в пріоритетах? Як вони вбачаються зі сторони? Мінфін і Нацбанк тримають високий курс гривні і підтримують дорогі кредити для бізнесу. З'явилася програма "5-7-9" для малого бізнесу, але на промисловість це скоріше за все ніякого впливу не матиме. Кошти державних компаній забрали на 9 місяців наперед. Мабуть, це таке якесь ноу-хау, як підтримувати, власне, економіку і забезпечувати промисловість замовленнями.

Міністерство економіки, зрозуміло, зайняте приватизацією, землею, ринком праці. Колеги, я з промислового регіону, з Дніпра, і я кожного дня бачу, що відбувається на підприємствах: вони або людей наймають, або звільняють, вони або купують нові станки, або заморожують інвестиційні проекти, вони або мають замовлення, або не мають. В презентації - їх дуже мало хвилюють, на землі все видно дуже добре неозброєним оком. Зараз вони звільняють людей, зараз вони не купують нове обладнання, зараз вони мають меншу кількість замовлень, ніж вони мали до цього – ось, що відбувається в українській промисловості.

Я не хотів би, вибачте, вживати слово профанація, мабуть, ще зараз не той момент, але я вживу інше слово, це слово дограємося. От ми дограємося, мені здається, шановні колеги.

Я хочу почути реальні кроки, можливо, не в цій дискусії, можливо, в дискусії на комітеті, тому що ми її ведемо постійно. Я хочу почути відповіді на дуже прості питання. В чому полягає промислова політика діючого уряду? Як забезпечити бізнес ресурсами для модернізації, про яку всі кажуть, але навпаки, у бізнесу ці ресурси забирають, їх немає. Чи не час зрозуміти, що публічні закупівлі і кошти державних компаній – це те, що дає бізнесу можливість розвиватися, це те, що стимулює промислове зростання, а не навпаки? І які саме інструменти для стимулювання експорту планує застосувати уряд?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Давидовичу.

Тимофію Сергійовичу, дозвольте, будь ласка. Тому що в нас час збігає. Дивіться, в нас буде можливість це все детально проговорити, безумовно.

Я, якщо дозволите, фінальну репліку скажу, і потім, я думаю, що кожний по секторам, секторально будемо відпрацьовувати.

Я скажу вам відверто, що моє особисте враження наступне. Що звіт цей, на жаль, не відповідає заявленим індикаторам в програмі діяльності уряду, який призначили в серпні 2019 року. Якщо ми проаналізуємо просто ці топ-100 досягнень, то нам не варто забувати, що, колеги, працювати ви почали з четвертого кварталу минулого року, тобто ми маємо приймати до уваги четвертий квартал 2019 року і перший квартал 2020 року. Втім ми з подивом помічаємо в цьому звіті, що в певних аспектах уряд звітує не лише за ці два квартали, але чомусь і за попередні три. Я наведу дуже короткий приклад. Ви пишете, що економія обслуговування державного боргу в 2019 році склала 26 мільярдів гривень передусім завдяки ефективному управлінню на державному боргу, але ви ж розумієте, що за аналізами експертних кіл

економія обслуговування державного боргу склалася завдяки нижчому курсу гривні, ніж той, що був закладений при формуванні державного бюджету на 2019 рік. А проект державного бюджету на 2019 рік був побудований на прогнозованому курсі в 29,4 гривні за долар США на кінець 2019 року. По факту – середній в грудні склав 23,6. Тобто у зв'язку з укріпленням гривні та неефективним керівництвом, ми бачимо, що відбувається з гривнею. Це перший приклад.

Другий приклад. Мова йде про те, що було зекономлено, на 1,6 мільярдів гривень знижено податковий тиск у вигляді пайового внеску на бізнес будівничий. Ми з вами чудово знаємо, що 20.09. був ухвалений Закон про внесення змін до деяких законодавчих актів стосовно стимулювання інвестиційної діяльності в Україні, який в принципі трошки іншу модель заклав, це встановлення фінансового розміру сплати пайових внесків: 4% - для нежитлових, 2% - для житлових, 0 – для промислових. Тобто отакі оговори в звіті, вони не роблять вам честі, чесно кажучи.

Більше того, мені не зовсім зрозуміло, яким чином побудований звіт без цифр. Доволі декларативна стратегія, давайте відверто. Цілі 7.1: українці не втрачають від заборони розпоряджатися своїм майном. Ну, абстрактна ціль – абстрактний результат. Давайте говорити чесно. Ціль 7.2: українські споживачі отримують безпечні товари та послуги. Я не розумію, в чому результат для економіки, яким чином це можна адекватно перевірити. Ціль 7.3: українські працівники мають легальну роботу та витрачають менше часу на пошук нової легальної роботи. Знову-таки, пріоритети для економіки тут в чому? Я розумію в чому пріоритет для людиноцентризму, але ми беремо економічний сектор і говоримо виключно про нього. Ціль 7.4: українці отримують більше доходів від управління державною власністю в їх інтересах. Я не зовсім розумію, коли доходи громадян залежали від... В їх інтересах було управління державною власністю. Достатньо спірне питання. І так далі і тому подібне. Ціль 7.5: Україна не переплачує за послуги та товари, що придбає в їх інтересах держава. Не переплачує – це значить

економить. У нас є статистика, скільки зекономили за ці 6 місяців? Навряд чи таку статистику хтось робив. "Український експортер отримає кращі умови для роботи за рахунок зменшення бар'єрів". Ми розуміємо, що зараз відбувається з експортом, ні для кого це не секрет.

Тому, скільки ми не йдемо, задекларовані цілі уряду на самому початку, да, економіка України на 40%, ну, при всій повазі, падіння темпів до 1,4. "Створено 1 мільйон нових робочих місць". Пан Кисилевський зазначив, що за даними Асоціації роботодавців - до 300 тисяч людей втрачають роботу, виїжджають з країни. "50 мільярдів доларів прямих іноземних інвестицій". Станом на 17.02: 1,5 мільярдів доларів, від приватизації - тільки 144 мільйони при задекларованих 12 мільярдах на 2020 рік. Тобто навіть 10% за два місяці цей уряд не зміг отримати, на жаль.

Тому, колеги, в мене дуже велике побажання, щоб з моменту голосування п'ятничного в уряді трошки змінилася мета. Мені не хотілося б, щоб Україну сприймали як жертву в подальшому, щоб Україну сприймали як постраждалу, як нужденну, або як якогось молодшого брата. Я хотів би, щоб Україну сприймали як конкурента, як опонента, як суперника. Тому що саме цей момент, це буде означати, що ми почали відстоювати національні інтереси і що ми почали займатися нормальним, здоровим економічним егоїзмом в інтересах не якихось там зовнішніх партнерів, а в інтересах власного населення і народу України, який через нас призначив вас на ці посади. Тому ми, на жаль, не можемо визначити задовільним висновок, але ми точно можемо рекомендувати взяти до відома ваш звіт і винести його на голосування до залу Верховної Ради.

ШЕВЧЕНКО Є.В. У мене пропозиція, пане головуєчий. Вислухайте, будь ласка. Я пропоную, виходячи з вимог статті 228 Закону України "Про Регламент Верховної Ради України", прошу підтримати пропозицію прийняти рішення такого змісту: рекомендувати Верховній Раді України звіт Кабінету Міністрів України про хід і результати виконання Програми

діяльності Кабінету Міністрів України в 2019 році взяти до відома, але визнати незадовільною роботу Державної митної служби.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, ми можемо рекомендувати стосовно звіту в цілому. Звіт в цілому, в мене пропозиція...

ШЕВЧЕНКО Є.В. Поставте, будь ласка, на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Стосовно комітету є пропозиція рекомендувати Верховній Раді звіт Кабінету Міністрів про хід і результати виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України в 2019 році взяти до відома. Це те, що ми можемо зробити.

Пропозиція пана Шевченка була визнати незадовільною діяльність окремо...

ШЕВЧЕНКО Є.В. Ну це дійсність. На це вся країна дивиться. Скільки ми можемо мовчати? Ну скільки це буде продовжуватися?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Євгене, дивіться, ми процедурно цього не можемо зробити, але я думаю, що сигнал в принципі зрозумілий, правильно?

Тому, колеги, я ставлю на голосування пропозицію рекомендувати Верховній Раді України звіт Кабінету Міністрів України про хід і результати виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України в 2019 році взяти до відома. Прошу підтримати та проголосувати.

Хто – за? Є. Проти? Утрималися? 4. Дякую, колеги. Комітет ухвалив рішення.

Дякую вам за ваш час, за ваш звіт. Побачимося незабаром. Дякую.